

RADNIČNÉ NOVINY

MESTA BANSKÁ BYSTRICA

02

Ročník XV.
Číslo 2 • február 2021

REKONŠTRUKCIE ŠPORTOVÍSK SÚ V PLNOM PRÚDE

Strana 4 - 5

Rozhovor

Aj keď o očkovaní je dostupných mnoho informácií, my sme pre vás vyspovedali odborníka, lekára Karola Kráľinského.

Strana 6

Samospráva

Revitalizáciu mestského parku oddialili odvolania zo strany bratislavského združenia. Aký je aktuálny stav?

Strana 8 - 9

Samospráva

Témou mestského zastupiteľstva bolo aj schvaľovanie projektov, na ktoré použijeme úverové zdroje. Ktoré sú to?

Strana 10 - 11

Stovky študentov a učiteľov sa zapojilo do webinárov OVEP

Súčasťou príprav na XVI. Európsky olympijský festival mládeže (EYOF) Banská Bystrica 2022 je aj vzdelávací program olympijských hodnôt OVEP. Od začiatku roka sa konajú webináre na rôzne témy, ktoré mladým ľuďom a učiteľom približujú olympijské hodnoty a prinášajú im najnovšie poznatky z rôznych oblastí športu.

Foto: archív IIM EYOF

Medzi učiteľmi a žiakmi základných a stredných škôl z Banskej Bystrice, jej okolia i ďalších miest a obcí Slovenska, je o webináre nečakané veľký záujem. Do jednotlivých webinárov, ktoré organizačný výbor EYOF pripravuje v spolupráci so Slovenským olympijským a športovým výborom, sa prihlásilo už viac ako 400 mladých ľudí i ich učiteľov. Vzdelávací program olympijských hodnôt OVEP vytvoril Medzinárodný olympijský výbor ako nástroj hodnotovej výchovy, ktorý prostredníctvom športu pomáha mladej generácii pri pestovaní pozitívnych charakterových vlastností. SOŠV prispôbil program

slovenským realitám a pripravil aj oficiálne vzdelávacie publikácie v slovenskom jazyku. Pôvodne sa už na jeseň malo uskutočniť viacero seminárov OVEP pre učiteľov, vzhľadom na nástup druhej vlny pandémie choroby COVID-19 sa konal len jediný – v závere septembra vo Vysokých Tatrách. Súčasná situácia nepraje sociálnym kontaktom. To je dôvod, prečo sa SOŠV rozhodol približovať záujmom olympijské hodnoty formou webinárov. Do konca marca sa uskutoční sedem rôznych webinárov na témy z oblastí Výchova v duchu olympijských hodnôt, Šport bez doping, Fair play a Environmentálna výchova. Niektoré sú určené pre žiakov a študentov, iné pre ich učiteľov. Na webináre sa stále môžete prihlásiť. Registrácia je možná prostredníctvom webov SOŠV a EYOF. „Veľmi sa tešíme z pozitívnych ohlasov, ktoré sme dostali po prvých webinároch. Vďaka on-line prostrediu oslovujeme širší okruh účastníkov programu. Napriek chýbajúcemu osobnému kontaktu je na webinároch veľmi dobrá atmosféra a veríme, že ich účastníci si ešte viac uvedomia význam olympijských hodnôt,“ povedala riaditeľka školského programu EYOF 2022 Ban-

ská Bystrica Ivana Motolíková. Hneď na prvom webinári sa lektor Julián Krull z Centra voľného času JUNIOR Banská Bystrica snažil experimentovať s účastníkmi s aktivitami, ktorými demonštroval vzdelávaciu tému Sna-ha o výnimočnosť. „Účastníci sú síce od seba dosť vzdialení, ale vďaka on-line priestoru sú si zároveň veľmi blízki. Počas webinára sa snažili ukázať výnimočnosť nielen prostredníctvom svojho rozumu, ale aj cez fyzické aktivity. Učenie je totiž aktívne, nie pasívne činnosť. Čím viac sú študenti zaangažovaní, o to efektívnejšia a príjemnejšia je skúsenosť s učením,“ povedal o prvom webinári Julián Krull. Účastníkom názorne ukázal, ako môže byť v dnešnej dobe súťaživosť zradná. Začína sa už v detstve medzi súrodencami, pokračuje v škole medzi spolužiakmi a nechýba ani na pracoviskách medzi kolegami. Súťaží sa aj vo virtuálnom priestore, v počte sledovateľov na sociálnych sieťach, v počte pozretí jednotlivých príspevkov. „Práve dnes je potrebné, aby sme aj v tejto náročnej dobe snahu o výnimočnosť využili na zlepšenie sveta,“ uviedol Julián Krull.

Tím EYOF

V priemyselnom parku sú predané všetky pozemky

Po investíciách do dobudovania potrebnej infraštruktúry v Priemyselnom parku Šalková sa mestskej obchodnej spoločnosti MBB, a. s. podarilo predat' v tejto lokalite už všetky ponúkané pozemky. Znamená to, že v banskobystričskom priemyselnom parku prejavilo záujem realizovať svoj podnikateľský zámer a zamestnať desiatky ľudí celkovo 25 investorov. Spoločnosti zamerané na spracovanie dreva, distribúciu a výrobu liekov, oblasť IT, strojárstva či stavebníctva, už svoje aktivity realizujú, iné sú v procese projektovania alebo plánovania svojich aktivít.

Od roku 2015 boli v priemyselnom parku dokončené cesty a chodníky, verejné osvetlenie, dažďová a splašková kanalizácia, ostatné inžinierske siete a približne kilometer protipovodňovej ochrany. Paralelne so stavebnými prácami, ponúkala MBB, a. s. počas celého obdobia voľné pozemky na predaj. Aj rok 2020 bol napriek pandémie koronavírusu v tejto priemyselnej zóne aktívny. „Pokračovali sme v investičnej činnosti a v rokovaniach s potenciálnymi investormi. Záujem o posledné voľné pozemky vo východnej a centrálnej časti priemyselného parku bol veľký. Zároveň sa nám podarilo ukončiť a skolaudovať ochrannú hrádzu Hrona pred storočnou vodou,“ objasňuje riaditeľ MBB, a. s. Dušan Argaláš. Za uplynulé obdobie bolo predaných dokopy pätnásť pozemkov, osem spoločností spustilo trvalú prevádzku a šesť subjektov

je v štádiu projektovania svojho zámeru. „Teší ma, že za posledných šesť rokov sa nám podarilo dobudovať priemyselný park do požadovaného stavu, aktívne ho prezentovať na domácich a zahraničných fórach, vďaka čomu sme ho naplnili a ukončili predaj pozemkov,“ hovorí primátor Ján Nosko. Napriek tomu, že všetky pozemky v Priemyselnom parku Šalková už majú svojich majiteľov, územný plán mesta dovoľuje tento priestor rozširovať. „Aktivity MBB prispievajú k vytváraniu nových pracovných miest a vzhľadom na veľký dopyt po

pozemkoch v priemyselných zónach, budeme v tomto smere vyvíjať ďalšie aktivity. Chceme osloviť okolitých súkromných vlastníkov pôdy za účelom ich výkupu a postupne toto územie sceliť, napojiť na vybudovanú infraštruktúru a ponúkať ho ďalším investorom,“ dopĺňa primátor Ján Nosko.

mar

Foto: archív MBB, a. s.

Informácie z mestského úradu

Open
Government
Partnership

Iniciatíva otvoreného vládnutia

Mesto Banská Bystrica v spolupráci s organizáciami Interaktívna škola urbanizmu a územného plánovania, n. o. a Dialogue centre, n. o. sa v roku 2020 na jeseň zapojila do projektu Iniciatívy otvoreného vládnutia, ktorého výstupom bude akčný plán otvorenej samosprávy. Proces tvorby akčného plánu sa začne v polovici marca. Na toto obdobie sú naplánované prvé verejné konzultácie s obyvateľmi o návrhoch tém, ktoré by akčný plán mohol riešiť. Projektom prispejeme k zlepšeniu participatívnych nástrojov v meste, a podporíme tiež tvorbu nových. O ďalších krokoch projektu budeme priebežne informovať na stránke mesta www.banskabystrica.sk ako aj v Radničných novinách a na sociálnych sieťach. V prípade záujmu o bližšiu spoluprácu nás môžete kedykoľvek kontaktovať e-mailom na: ogplocalbb@gmail.com.

*A. Dolinská, externá koordinátorka
participácie pre mesto Banská Bystrica*

Prvé elektronické sčítanie obyvateľov

Rok 2021 je pre nás z pohľadu budúcnosti veľmi dôležitý, pretože na Slovensku sa po 10 rokoch v gescii Štatistického úradu SR realizuje sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Prvýkrát je integrované a plne elektronické. Prvú fázu, ktorá sa zamerala výlučne na sčítanie domov a bytov, už máme za sebou. Vďaka kvalitnej práci zamestnancov MsÚ a výbornej spolupráci so správcami nehnuteľností a predsedami spoločenstiev vlastníkov bytov, bola naša samospráva v uplynulom roku druhým krajským mestom na Slovensku, ktoré ukončilo sčítanie domov a bytov v predstihu. Druhá fáza elektronického sčítania je zameraná na sčítanie obyvateľov a uskutoční sa od 15. februára 2021

do 31. marca 2021. Sčítanie obyvateľov je pre samosprávu dôležité, pretože od počtu sčítaných obyvateľov závisí, v akej výške získajú jednotlivé mestá a obce podielové dane. Tie využíva aj Banská Bystrica na financovanie bežných činností, údržbu miestnych komunikácií, verejného osvetlenia, základných a materských škôl, detských ihrísk či zariadení sociálnych služieb. Získané finančné prostriedky môžu byť zdrojom na realizáciu rozvojových projektov mesta.

Sčítanie je jednoduché a rýchle

Obyvateľ Banskej Bystrice sa sčíta sám alebo za pomoci blízkej osoby prostredníctvom počítača, tabletu alebo mobilu s pripojením na internet. Sčítací formulár je zverejnený na webovej stránke www.scitanie.sk alebo v mobilnej aplikácii Štatistického úradu SR. Zúčastniť sa na sčítaní je právom, a zároveň zákonnou povinnosťou každého občana SR s trvalým, prechodným, obvyklým alebo tolerovaným pobytom v SR. Všetky údaje, ktoré obyvateľ počas sčítania vo formulári uvedie, sa musia vzťahovať na rozhodujúci okamih sčítania, ktorým je polnoc z 30. decembra 2020 k 1. januáru 2021.

Čo to znamená v praxi?

Ak formulár vyplňate v marci, keď ste sa práve zosobášili, uvádzate váš rodinný stav k 1. januáru 2021. Neuvediete teda, že ste ženatý, ale slobodný, lebo taká bola skutočnosť k danému dňu. Ak sa vám bábätko narodilo napr. vo februári, preňho formulár nevyplňate, pretože v čase rozhodujúceho okamihu sčítania (1. januára 2021) ste boli bezdetní. Na dosčítanie obyvateľov budú k dispozícii mobilní asistenti a kontaktné miesta, o ktorých pribudne informácia na webe mesta www.banskabystrica.sk začiatkom apríla. Vzhľadom na pandemickú situáciu a na základe rozhodnutia Vlády SR sa termín asistovaného sčítania obyvateľov posúva na obdobie od 1. apríla 2021 a potrvá najneskôr do 31. októbra 2021. Elektronické sčítanie je bezpečné. Počas Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 je zachovaná maximálna možná ochrana osobných údajov. Všetky získané údaje budú zabezpečené a chránené pred zneužitím.

Matričný úrad a ohlasovňa pobytu, MsÚ BB

Nezabudneme...

Smrť je vraj neoddeliteľnou súčasťou života, no aj napriek tomu, že je to tak už od nepamätateľných čias, ťažko sa s ňou zmierujeme. Vždy nás hlboko zasiahne a bolí. Nikdy na ňu nie je vhodná chvíľa, no často prichádza nečakane a bez varovania. Berie si ľudí bez rozdielu – mladých aj starých, chorých i zdravých, neznámych či srdcu blízkych. Berie si ľudí, ktorých si vážíme a máme radi a aj napriek tomu, že by sme ich chceli späť, nie je to možné. Minulý rok bol ťažký. Aj keď nám veľa vzal, veľa nám aj dal. Naučil nás vážiť si rodinu, priateľov, zdravie aj všetky pekné momenty, ktoré život prináša.

Na Nový rok sme si mnohí želali, aby ten prichádzajúci bol lepší, a najmä, aby nám nikoho nezobral. Žiaľ, nie všetky želania sa splnia. Už koncom januára nás zasiahla smutná správa o smrti dlhoročnej zamestnankyne Mestského úradu v Banskej Bystrici, našej kolegyne, priateľky, a v neposlednom rade výnimočnej ženy – Beatky Stykovej. Pracovala ako vedúca Oddelenia služieb dlhodobej starostlivosti. Jej vzťah k seniorom a k zdravotne znevýhodneným obyvateľom nášho mesta išiel vysoko nad rámec plnenia si pracovných povinností. Skúsenosť, empatia, nasadenie, ochota pomôcť, a predovšetkým ľudskosť. A to všetko vždy s úsmevom, pokojom a vzácnym nadhľadom. Tak si ju budeme navždy pamätať. Česť Vašej pamiatke. Odišli ste priskoro a budete nám chýbať, pracovne i ľudsky.

Prvý februárový deň sme prijali ďalšiu smutnú správu o smrti bývalého viceprimátora nášho mesta, pána Roba Kazíka. Bol to človek, ktorý so samosprávou spolupracoval dlhé roky, zaujímal sa o dianie v meste a počas svojho života vynikal tiež v umeleckej oblasti, čím sa zapísal do srdca mnohých nielen Banskobystričanov. Česť jeho pamiatke, nech odpočíva v pokoji.

Odišli výnimoční ľudia. Dovoľte mi preto, prosím, aspoň takto, v mene svojom, v mene pracovníkov i volených zástupcov mesta Banská Bystrica i v mene všetkých Banskobystričanov vyjadriť rodine i priateľom oboch zosnulých úprimnú sústrasť a zaželať im veľa síl a podpory, ktorá im pomôže aspoň čiastočne sa preniesť cez túto nesmiernu stratu.

*Ján Nosko
primátor mesta Banská Bystrica*

Názory poslancov

Aj napriek tomu, že pandémia nás stále neopustila, v Banskej Bystrici je čulý pracovný ruch viditeľný vo viacerých lokalitách. Ako vnímate rekonštrukčné práce na troch veľkých športoviskách v našom meste, ktoré budú slúžiť nielen obyvateľom a návštevníkom, ale aj mladým športovcom počas podujatia EYOF 2022. K téme mesiaca sa tentokrát vyjadrili poslanci Andrej Leitner, Milan Lichý a Martin Majling.

Andrej Leitner

V časoch pandémie sa mnohé veci komplikujú, spomaľujú, odkladajú. Často je ťažké pokračovať v už začatom, udržať operatívnu, niečo ešte vytvoriť niečo nové. Pociťujem to z vlastnej skúsenosti i ja sám. Z tohto pohľadu som rád, že pracovný ruch vôbec existuje. Dúfam, a chcem veriť, že za dodržania všetkých bezpečnostných nariadení. So všetkou opatrnosťou sa situácii musíme prispôbiť a ísť vytrvalo ďalej. Napriek tomu, že k podujatiu EYOF 2022 mám opatrný postoj, musím uznať, že rekonštrukcie areálu na Štiavnických, zimného štadióna a Mládežníckeho futbalového štadióna v Radvani nebudú na prospech len dočasne prítomným športovcom. Budem rád, ak budú dlhodobo slúžiť športu, kultúre a cestovnému ruchu v našom meste. Návštevníkom nášho mesta, všetkým jeho obyvateľom, najmä mladým. Po jednorazovej akcii však nesmieme prestať uvažovať, ako budeme túto vynovenú infraštruktúru trvalo udržiavať, a predovšetkým, koncepčne využívať. To pokladám snáď za ešte dôležitejšie než rekonštrukciu samotnú.

Milan Lichý

Pandémia a zmena klímy sú varovaním, aby sme boli zodpovednejší k životnému prostrediu, zdraviu aj k sebe navzájom. Možno v budúcnosti nebudú veľké podujatia, no ak áno, nemali by podporovať konzum. EYOF 2022 je na podporu zdravého životného štýlu, na výchovu mládeže k spolupatričnosti a zodpovednosti. Pre mesto ide o príležitosť pomôcť cestovnému ruchu, privítať hostí, získať ich pre ďalšie návštevy. Vo februári 1936 boli v Banskej Bystrici Zimné svetové hry Makabi, veľká sláva, propagácia krajiny. Zišlo sa tu viac ako päťtisíc športovcov zo 16 štátov. Hry mali okrem prínosu pre rozvoj športu aj prínos spoločenský, kultúrny i ekonomický. Aj teraz je dôležité zapojiť obyvateľov do prípravy a konania EYOF, aby sa účastníci u nás cítili dobre a radi sa vracali spolu s rodinami. Rekonštruované športoviská pre EYOF 2022 aj ďalšie investície môžu byť na osoh všetkým. Nech máme kvalitné športoviská pre zdravie mladých aj starších. Potrebujeme zmenu štýlu nášho života pre spoločné dobro.

Martin Majling

Ako športovca a aktívneho trénera ma teší, že sa realizujú rekonštrukcie viacerých športovísk. Pozitívom je, že sú finančné zdroje alokované z rôznych rozpočtov, teda participuje na tom územná samospráva (mesto), ako aj štátna správa, či už prostredníctvom ministerstva obrany alebo v rámci EYOF 2022. Podstatné je, že vynovená športová infraštruktúra bude v budúcnosti slúžiť nielen vrcholovému športu, ale celej športovej verejnosti. Verím, že športoviská sa dokončia v rámci deklarovaných termínov a budeme ich môcť naplno využívať už tento rok. Pridaná hodnota podujatia EYOF 2022 je nespochybniteľná – príde k nám cca 3 600 športovcov z 50 krajín Európy. Pre mladých športovcov je to prvé veľké medzinárodné podujatie a slúži ako odraz do vrcholového športu, veď na EYOF začínali napr. P. Vlhová či naša najlepšia tenistka V. Kužmová. Mrzí ma len fakt, že sa nám nepodarilo uskutočniť výstavbu novej multifunkčnej haly, no verím, že sa v priebehu niekoľkých rokov táto myšlienka zrealizuje.

Najväčšie banskobystrické športoviská menia svoju podobu

Zimný štadión na Uhlisku, niekdajšie futbalové ihrisko v Radvani či atletický a futbalový štadión na Štiavnických majú niekoľko vecí spoločných. Sú to športoviská, ktoré doposiaľ vychovali mnoho talentov a kvalitných športovcov reprezentujúcich Banskú Bystricu a celé Slovensko doma aj v zahraničí. Zároveň ich v týchto dňoch spája aj skutočnosť, že sa v ich areáloch realizujú stavebné práce zamerané na rekonštrukciu, modernizáciu a skvalitnenie podmienok pre mladé športové talenty i profesionálnych športovcov. Zisťovali sme, ako na jednotlivých športoviskách pokračujú stavebné práce.

Rekonštrukcia zimného štadióna

Na banskobystrickom zimnom štadióne, ktorý má prívlastok najstarší na Slovensku, postupujú stavebné práce podľa harmonogramu. Ukončené už bolo statické zabezpečenie drevenej nosnej konštrukcie hlavnej haly A a pred dokončením sú práce súvisiace so zavedením kompletnej vzduchotechniky do oboch hál. Práve tá vytvorí kvalitnejšie klimatické prostredie pre mrazenie ľadu, zvýši jeho kvalitu a zníži náklady na jeho výrobu. Zbúraná je už západná tribúna, kde sa začalo s výkopovými prácami pre novú tribúnu a prístavbu centrálného vstupu, vďaka ktorému sa prepoja vnútorné priestory severnej a južnej tribúny. Zároveň bola zdemontovaná aj východná štítová stena haly A, ktorú nahradí nová presklená fasáda. Stavebné práce na zimnom štadióne ďalej počítajú s rekonštrukciou toaliet, priestorov roľbárne, inštaláciou efektívneho osvetlenia a ozvučenia, veľkoplošných LED obrazoviek a najmodernejších pružiacich mantinelov, ktoré zvýšia ochranu

Foto: T. Pastorek

hokejistov pred zranením. Od apríla by sa mali naplno rozbehnúť aj rekonštrukčné práce v hale B.

Historicky najväčšia rekonštrukcia oboch hál zimného štadióna sa pohybuje na úrovni 5,5

mil. eur. Stavebné práce a potrebné vybavenie sú okrem úverových zdrojov mestskej obchodnej spoločnosti MBB, a. s. financované aj vďaka štátnej dotácii.

Mestský mládežnícky štadión

Napriek zimnému obdobiu mení svoju podobu aj Mestský mládežnícky futbalový šta-

dión v časti Radvaň – Kráľová. Pomaly začína rásť hlavný objekt zázemia a šatní, na ktorom už boli vymurované obvodové múry prvého

podlažia. Na tribúnach, ktoré počas futbalových stretnutí budú môcť privítať približne 1 500 divákov, boli osadené nosníky strešnej konštrukcie a postupne sa osádza strešná krytina. Do konca februára by mali byť tribúny zakryté, aby sa mohlo začať s prípravou na osadenie sedačiek. Na rozsiahlej ploche budúceho športoviska určeného hlavne pre viac ako 800 mladých futbalových nádejí už zhotoviteľ vybudoval objekty bufetov s pokladňami. Ako tvrdí futbalová obec, realizácia tohto projektu bude veľká vzpruha do ďalších rokov, hlavne pre mládežnícky šport a futbal v Banskej Bystrici.

Celkové výdavky na výstavbu Mestského mládežníckeho futbalového štadióna v Radvani sa pohybujú na úrovni 3,25 mil. eur. Projekt je financovaný z mestského rozpočtu, úverových zdrojov a štátnej dotácie.

Foto: T. Pastorek

Štadión SNP

Aj na banskobystrickom atletickom Štadióne SNP, ktorý bol otvorený pri príležitosti 15. výročia SNP v roku 1959, je už viac ako rok viditeľný čulý stavebný ruch. V septembri 2021 bola ukončená rekonštrukcia tréningového atletického štadióna s naklonenou tréningovou rovinkou a multifunkčným ihriskom. V súčasnom období ho tak už môžu využívať na tréningový proces atléti, ale aj futbalisti MFK Dukla Banská Bystrica. V jarných mesiacoch budú dokončené finálne práce zatrávnenia plôch. Zároveň pribudne vrhačská klieťka pre hod kladivom a diskom a vytvorí sa sektor pre vrh guľou. Na hlavnom Štadióne SNP sú pripravené práce na to, aby sa v priaznivejšom jarnom období mohlo začať s pokládkou športových povrchov – umelej dráhy pre atletiku. Futbalová hracia plocha už bola zatrávnená. V jarných mesiacoch sa zrealizuje

ešte ďalší výsev, aby vznikol kvalitný futbalový trávnik. Súčasne sa dokončujú betónové tribúny okolo celého štadióna, na ktorých v najbližšom období pribudnú sedačky. Pred dokončením je inštalácia svetidiel na stožiare a realizácia riadiaceho miesta, z ktorého budú

ovládané svetelné tabule, kamerový systém, ozvučenie či osvetlenie. Zároveň sa pracuje vo vnútri hlavnej budovy tribúny, kde zhotoviteľ v súčasnosti realizuje pokládky dlažieb. Ďalšie doplnkové práce sa v jarných mesiacoch zamerajú najmä na zlepšenie podmienok pre fut-

bal – inštaláciu kamerového systému a pribudne viac bufetov i sociálnych zariadení pre divákov.

Projekt rekonštrukcie Štadióna SNP je financovaný dotáciou Vlády SR v objeme cca 13 mil. eur.

mar

Foto: T. Pastorek

Karol Kráľinský: Očkovanie je jeden z najúčinnnejších spôsobov, ako dostať pandémiu pod kontrolu

Aj napriek tomu, že COVID-19 patrí k neobľúbeným témam a ľudí začína skôr otravovať, je potrebné o ňom hovoriť, a to najmä v súvislosti s očkovaním, na ktoré majú ľudia rôzne názory. Nezaujímalí nás nepodložené články, ale pohľad odborníka. Oslovili sme preto prednostu II. Detskej kliniky SZU Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou Banská Bystrica prof. MUDr. Karola Kráľinského, PhD., ktorý má dlhoročnú prax v oblasti medicíny.

Očkovanie patrilo k diskutovaným témam už pred pandémiou. Ste uznávaný lekár. Aký máte názor na očkovanie, či už proti COVID-19 alebo iným chorobám?

Jednoznačne pozitívny. Očkovanie je známe pár storočí (britský lekár E. Jenner začal v r. 1796 očkovať proti pravým kiahňam), a realizácia očkovacích programov jednotlivých krajín od začiatkov 20. stor. zabránila úmrtiu miliónov ľudí, najmä detí na celom svete. Dokonca sa vďaka dôslednej vakcinácii úplne eradikovali niektoré infekčné ochorenia, alebo sa vyskytujú len sporadicky. Epidémie a pandémie sú staré ako ľudstvo samo. Najčastejšie ide o infekčné ochorenia, šíriace sa po jednotlivých svetadieloch, resp. postihujú celú zemeguľu (ako je to aj v prípade COVID-19), ich výskyt je hromadný a šírenie bez priestorového obmedzenia. V minulosti išlo o epidémie pravých kiahní, opakované morové epidémie, cholera, rôzne varianty chrípky, ale aj HIV, ebola a v ostatných dvoch desaťročiach to boli hlavne koronavírusy (SARS, MERS a COVID-19). Prvou vedecky podloženou, a zatiaľ aj najsmrtejšou, bola pandémia moru, ktorá postihla Európu a Áziu v polovici 14. stor. Podľa odhadov jej podľahlo na oboch svetadieloch do 200 miliónov ľudí – usmrtila tretinu populácie Európy. Z tohto obdobia sa datuje aj zavedenie karantény, ako preventívneho opatrenia šírenia infekcie. Benátski úradníci vyžadovali od obchodných lodí, prichádzajúcich z infikovaných oblastí sveta, aby pred vyložením tovaru kotvili 40 dní (quaranta giorni) a posádka neopustila loď. Druhou najničivejšou bola pandémia chrípky v rokoch 1918 – 1920 známa ako Španielska chrípka. Mala viac obetí ako 1. svetová vojna, podľahlo jej približne 50 miliónov ľudí z predpokladaného množstva asi pol miliardy infikovaných. K dnešnému dňu je novým koronavírusom označeným ako SARS-CoV2 infikovaných celosvetovo 107 miliónov ľudí, pričom tomuto ochoreniu podľahlo viac ako 2,3 milióna z nich. A čísla sa každým dňom zvyšujú... Predpokladá sa, že očkovanie proti COVID-19 bude jedným z najúčinnnejších spôsobov, ako dostať pandémiu pod kontrolu. Aby sme boli úspešní, musíme preočkovať minimálne 2/3 populácie k navodeniu tzv. kolektívnej imunity, čím výrazne znížime výskyt a možnosti prenosu vírusu v populácii, a tak ochránime aj neočkovaných jedincov.

Foto: archív K. Kráľinský

Mnoho ľudí zvažuje klady a zápory očkovania a má obavy z vedľajších účinkov. Vy ste sa zaočkovať dali. Prečo ste sa tak rozhodli?

Áno, som momentálne po aplikácii prvej dávky dostupnej vakcíny. Proti ochoreniu COVID-19 sú v súčasnosti známe štyri typy vakcín: na báze nukleových kyselín, s využitím vírusových nosičov, inaktivované vakcíny a rekombinantné proteínové vakcíny. U nás používané vakcíny majú veľmi dobrý bezpečnostný profil a vysokú účinnosť (95 percent), z možných nežiadúcich účinkov sú pozorované najčastejšie lokálne reakcie (začervenanie, bolestivosť, zdurené v mieste podania vakcíny), ďalej sa môžu vyskytnúť celkové príznaky ako únava, bolesti svalov, hlavy, zvýšená teplota... Väčšinou ide o prechodné reakcie miernej až strednej intenzity s odznením do 48 hodín. Keďže ide o neživé vakcíny, reálnych kontraindikácií je málo. Patria medzi ne: akútne prebiehajúce febrilné infekčné ochorenie (odporúča sa odklad minimálne 2 týždne po odznení príznakov ochorenia), nestabilné a nekompensované chronické zápalové ochorenie (autoimúnne, alergické), nestabilné a nekontrolované demyelinizačné ochorenie, pacienti s anamnézou závažných anafylaktických reakcií, buď po očkovaní alebo po jednotlivých zložkách obsiahnutých v tej ktorej vakcíne. V súčasnosti sa očkovanie vykonáva vo vakcinačných centrách, kde je zdravotníckym pracovníkom odobraná podrobná anamnéza, vyplne sa dotazník s čestným prehlásením očkovaného a rozhodne sa o prípadnej kontraindikácii očkovania. Po aplikácii vakcíny je každý očkovaný minimálne 15 minút sledovaný pre prípadný výskyt včasných alergických reakcií. Každé vakcinačné centrum má pripravený zdravotný personál s liekmi a prístrojovou technikou na zvládnutie alergických reakcií...

V súvislosti s očkovaním sa šíri mnoho dezinformácií. Ako pôsobí vakcína na ľudský organizmus?

Nepravdivých informácií (tzv. hoaxov) sme zaznamenali od začiatku minulého roka v súvislosti s koronavírusom desiatky. Týkajú sa vzniku samotného vírusu (umelo vytvorený v laboratóriu ako možná biologická zbraň), jeho šírenia (úmyselné nakazenie populácie s cieľom zníženia jej počtu, resp. vytvorenie biznisu pre farmapriemysel), spochybňovania preventívnych opatrení (nosením rúšok budeme ohrození hypoxiou), diagnostických metód (pri odbere materiálu štetôčkou vám vpraví do mozgu čip) či liečebných odporúčaní (koktail, ktorý vás zaručene vylieči). No a vo fáze, keď máme k dispozícii vakcíny neobchádzajú ani problematiku očkovania. Tu sa šíria najmä poplašné správy o neúčinnosti, spochybňuje sa expresne rýchly vývoj vakcín, a hlavne sa šíria poplašné správy o vážnych komplikáciách či dokonca úmrtí v súvislosti s očkovaním. Faktom je, že po zaočkovaní prvých stotisíc obyvateľov našej republiky bolo nahlásených 24 vážnych nežiadúcich účinkov, počas tohto obdobia zomreli na koronavírus v nemocniciach stovky ľudí... Čo to vlastne očkovanie je? Je to vpravenie očkovacej látky do organizmu s cieľom vyvolať imunitnú, obrannú odpoveď organizmu. Navodzujeme takto špecifickú (postvakcinačnú) imunitu, a keď sa náš organizmus stretne s vyvolávaťelom infekcie, ľahko si s ním poradí. Organizmus si vie vytvoriť ochranu aj iným spôsobom – prekonaním infekcie, ale to nemusíte prežiť, naviac môžete mať trvalé následky po prekonanom ochorení (strata sluchu, slepota, neurologické problémy, kŕče, strata schopnosti sústrediť sa, bolesti hlavy, kĺbov, chronické postihnutie pľúc a podobne).

Je očkovanie vhodné pre každého?

Určite áno. Kontraindikácie očkovania sú absolútne a relatívne. Vždy sa poraďte s vaším lekárom a spoločne vyhodnoťte pomer rizika a benefitu.

dmo

S očkovaním sa začalo aj v mestských zariadeniach pre seniorov. Zo 185 umiestnených klientov je prvou dávkou vakcíny zaočkovaných 74. Záujem nemali 47 klienti.

Od prvej transplantácie obličky v našom meste uplynulo už 30 rokov

Nahradenie poškodeného orgánu alebo tkaniva zdravým, v záujme záchranu a predĺženia života, bolo ľudskou túžbou už od pradávna. Nové liečebné postupy to však umožnili až začiatkom 20. storočia. Transplantácia ako najkomplexnejšia a najefektívnejšia liečba pacienta s nezvratným orgánovým zlyhaním je významný medzník v histórii medicíny a transplantčný program patrí medzi top programy každej nemocnice. V Banskej Bystrici sa prvá transplantácia - transplantácia obličky, uskutočnila koncom januára 1991. Fakultnú nemocnicu s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica posunula o obrovský krok vpred a na desaťročia ju umiestnila medzi špičku v medicíne na Slovensku.

Členovia transplantného centra

Foto: archiv Fgaf F. D. Roosevelta BB

dobré dopadlo, musím povedať, že sme boli veľmi šťastní, povedala tesne po prvej transplantácii nefrologička Eva Lacková, jedna zo zakladajúcich členov a neskôr dlhoročná vedúca transplantného centra.

Viditeľné pokroky

Za tridsať rokov dostalo v centre rovnakú príležitosť už 985 pacientov. Za ten čas sa pod taktovkou V. Baláža

tácie sú typickým príkladom medziodborovej problematiky, ktorá využíva súčasné poznatky z nefrológie, hepatológie, urológie, chirurgie, imunológie, rádiológie či patológie, kde jeden špecialista bez druhého nedokáže dosiahnuť dobrý výsledok. Dôležitú úlohu v celom procese majú aj inštrumentárky, zdravotné sestry a ďalší zdravotnícki a nezdravotnícki pracovníci.

Slovenská transplantologická spoločnosť

Banskobystrickí transplantológovia iniciovali založenie Slovenskej transplantologickej spoločnosti, ktorá sa do definitívnej podoby konštituovala na historicky prvom Slovenskom transplantnom kongrese s medzinárodnou účasťou v apríli 1997 v Banskej Bystrici. To všetko je možné len vďaka nadšencom, ktorí sú ochotní obetovať svojmu povolaniu, lepšie povedané poslaniu, svoj čas a neustále sa vzdelávať. Výsledkom sú nové postupy v darcovskom i transplantnom programe, ale v prvom rade návrat chorého človeka do normálneho pracovného, rodinného a sociálneho života.

dmo

Pred 30 rokmi bol v Banskej Bystrici odbor nefrológia dobre rozvinutý, stúpala počet pacientov na čakacej listine pre transplantáciu obličky. Na Slovensku v tom čase existovali len dve transplantné centrá. Na Urologickom oddelení v Banskej Bystrici však už koncom 80-tych rokov boli vykonané prvé odbery obličiek od mŕtveho darcu pod vedením M. Šveca, s odborným potenciálom a podporou vedenia nemocnice. Tieto aspekty predchádzali vzniku transplantného centra. S myšlienkou transplantovať obličky v Banskej Bystrici prišiel P. Findo, vtedajší riaditeľ KÚNZ, pôvodnou špecializáciou nefrológ. Myšlienku rozvíjali protagonisti L. Laca a E. Lacková. Korunovaná bola úspechom v septembri 1990, keď bolo dekrétom MZ SR zriadené v nemocnici v Banskej Bystrici Transplantné centrum.

a E. Lackovej posúval transplantný program od transplantácií od mŕtvych darcov k transplantáciám od živých darcov. Prví živí darcovia boli geneticky príbuzní, nasledovali geneticky nepríbuzní a vyvrcholením boli v roku 2005 skrížené transplantácie obličiek.

1994	Prvá transplantácia obličky od žijúceho darcu
1997	Prvá transplantácia pečene v SR
2000	Prvá kombinovaná transplantácia obličky a pankreasu v SR
2001	Prvá transplantácia obličky od žijúceho geneticky nepríbuzného darcu v SR
2005	Prvá skrížená transplantácia obličky v SR
2008	Bol obnovený program transplantácií pečene
2010	Prvá medzištátna dominotransplantácia pečene na svete v spolupráci s pražským IKEMom
2011	Prvýkrát v SR odobrali obličku žijúcemu darcovi čisto laparoskopicky
2015	Prvý roboticky asistovaný odber obličky v SR

Významný deň

Dňa 25. januára 1991 o 16:00 hod. sa v mladom transplantnom centre začala prvá transplantácia obličky. Príjemcom bol 39-ročný F. Očenáš z Podkoníc. Cesta obličky od darcu až k príjemcovi trvala 16 hodín. Zárok vedený L. Lacom prebehol bez komplikácií. Telo pacienta darovaný orgán prijalo a poskytol mu šancu na plnohodnotnejší život. „V prvých chvíľach to bol stres, nevedeli sme ako to dopadne. Mali sme pocit zodpovednosti, že musíme byť úspešní. Nakoniec to všetko

Transplantácia sa netýka len obličiek

V roku 1997 sa uskutočnila prvá transplantácia pečene pod vedením L. Lacu, L. Skladaného a J. Valkyho. Od roku 2008 je program transplantácií pečene už plne rozvinutý. V roku 2000 bolo spektrum transplantácií rozšírené o kombinované transplantácie obličky a pankreasu zásluhou tímu F. Hampl, E. Lacková, J. Valky a T. Sýkora. Transplantácie však nie sú možné bez darcov. Jeden darca môže zachrániť až sedem životov. Transplan-

30-ročná štatistika transplantného centra v Banskej Bystrici:

Odbery orgánov: 575
Transplantácie obličiek: 985, z toho 849 od mŕtvych a 136 od živých darcov
Skrížené transplantácie obličiek: 5
Kombinované transplantácie obličiek a pankreasu: 6
Transplantácie pečene: 392

Sme o krok bližšie k stavebnému povoleniu na revitalizáciu mestského parku

Téme revitalizácie mestského parku sa samospráva venuje dlhodobo. Pred viac ako dvomi rokmi malo mesto Banská Bystrica dokonca právoplatné rozhodnutie na jeho obnovu vydané stavebným úradom obce Malachov. Potvrdil ho aj odvolací orgán, Okresný úrad Banská Bystrica. Toto rozhodnutie však bolo na základe podnetu fyzickej osoby Okresnou prokuratúrou Banská Bystrica zrušené. Mesto ako investor projektu tak muselo opätovne pristúpiť ku všetkým úkonom a celý proces nanovo zopakovať. Tento opakovaný proces spôsobil takmer dvojročné zdržanie, a zároveň sa znížila šanca samosprávy zrealizovať projekt z eurofondov v rámci súčasného programového obdobia.

Vizualizácia: archív MŠU BB

Ako prvé bolo potrebné vypracovať Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti, podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA) a požiadať Okresný úrad Banská Bystrica o vydanie rozhodnutia. Do tohto konania sa okrem jednej fyzickej osoby zapojil aj neseľavne známy "aktivista" Marcel Slávik, ktorý svojimi podaniami úmyselne brzdí stavebné procesy takmer všetkých stavieb na Slovensku. Aj vďaka jeho odvolaniam sa celý proces posudzovania podľa zákona o EIA natiahol na neuveriteľných deväť mesiacov. Až následne mohla samospráva požiadať Okresný úrad Banská Bystrica o určenie príslušného stavebného úradu pre stavebné konanie. Pre časť projektu týkajúcu sa rekonštrukcie chodníkov nám bol určený Stavebný úrad v Badiáne, o zvyšku projektu rozhodne Stavebný úrad vo Zvolene. V oboch prípadoch aktuálne prebieha konanie.

Mestský park na Tajovského ulici je národná kultúrna pamiatka

Cieľom obnovy mestského parku je zachovanie kompozičného charakteru a prírodnej hodnoty vzrastlých stromov. Taktiež je zámerom park prinavrátiť do kultúrnej podoby a humanizovať jeho prostredie pre obyvateľov mesta, priniesť do neho život a zlepšiť mikroklimatické podmienky.

Ekologické chodníky

Existujúce asfaltové plochy by mali nahradiť ekologickejšie mlatové chodníky tak, ako je to takmer vo všetkých historických parkoch v zahraničí. Budú vodopriepustné, a zároveň budú mimoriadne šetrné ku koreňovému systému vegetácie, vďaka čomu sa zvýši životnosť vysadených stromov.

Zeleň

Navrhované úpravy zelene majú napomôcť pevne zadefinovať a podčiarknuť existujúcu alejovú výsadbu z pôvodných drevín s dodatkovou výsadbou kvitnúcich aleje v časti korza, a tým vytvoriť farebný kontrast. Pribudnú ďalšie druhy drevín, trvaliek a kríkov tvoriacich prirodzené biodiverzitné spoločenstvo podporujúce úkryty pre vtáctvo a hmyz. Vďaka výsadbe kvitnúcich stromov sa výrazne podporí krajinný charakter parku a biodiverzita, a pritiahnu aj opeľovače či živočíchy, ktoré sa živia drobnými plodmi stromov.

Stromy: Do voľných plôch parku sa doplnkovo bodovite vysadia ako kvitnúci a prefarbujúci akcent štyri skupiny z pagaštanu pleťového, javora ohnivého a muchovníka hladkého. Ostatné dreviny, ktoré sú určené na dožitie, budú odborne ošetrované certifikovaným arboristom a ponechané. V rámci sadovníckej koncepcie mesto neplánuje žiad-

ny výrub alejí. Odstráni sa len 20 starých tují, dva smreký a jedna lipa, všetky z dôvodu poškodenia. Plánované je aj záhradnícke zdravotné ošetrovanie 152 stromov s cieľom predĺženia ich životnosti. Existujúce stromy zostávajú súčasťou projektu revitalizácie parku. Zároveň vysadíme ďalších 64 kusov vzrastlých stromov a 1229 drevín.

Kry: Za lavičkami v časti korza navrhujeme výsadbu nových krov vo forme strihaných živých plotov z vtáčieho zobu. V oddychových zónach, ktoré sa nachádzajú na okružnom chodníku sa za stredovou lavičkou vysadia voľne rastúce kvitnúce rododendrony a hortenzie. Okolo celého parku sa doplní už existujúci živý plot ako obvodový vegetačný plášť. Na výsadbu sa použije hrab, veľkosť 60 – 80 cm v zmysle súčasnej výsadby.

Kvetinové záhony: Pozostávajú budú výlučne z trvaliek, systematicky rozmiestnených a druhovo usporiadaných pre čo najkrajší efekt z kvitnutia. Doplnia sa výsadbou cibulovín pre predĺženie kvitnúcего efektu o jarný akcent.

Pôvodný altánok

Pôvodný historický návrh zo začiatku 20. storočia uvažoval v kruhovom tvare v centre parku iba s umiestnením kvetinových záhonov. V 50. rokoch bol na tomto mieste vybudovaný drevený altánok s osemhranným pôdorysom umiestnený do centra križien primárnych chodníkov. Altánok je však po rokoch v zlom technickom stave a z pohľadu užívateľnosti

nesplňa súčasné nároky na jeho kultúrno-spoločenské využitie. V centrálnej časti boli vysadené dva stromy, ktoré sú v blízkosti existujúceho altánku, čo taktiež zabraňuje možnosti jeho prispôsobenia sa v aktuálnej polohe. Keďže tento altánok predstavuje pre viacerých Banskobystričanov spomienku na časy minulé, zostane zachovaný a jeho autentická kópia sa umiestni k novému detskému ihrisku. Vznikne v ňom priestor na oddych pre rodičov a verejná knižnica.

Nový altánok

Návrh nového altánku vychádza z pôvodného tvaru osemhrannej otvorenej stavby s prestrešením. Koncepcia však uprednostňuje komunikačné a energetické pôsobenie priamočiarych ťahov primárnych chodníkov (neprerušený priehľad naprieč parkom), ktoré centrálny priestor naopak uvoľňujú a stavbu osemhranného altánku rozdeľujú na štyri samostatné objekty, ktoré v kompozícii tvoria celok centrálného námestia parku. Štyri oddelené časti, ktoré spolu tvoria symetrickú kompozíciu tak vytvárajú funkčné zázemie pre kultúrno-spoločenské aktivity. Rešpektujú existujúce stromy a sú zakomponované do tohto prostredia.

Parkový mobiliár

V parku bude umiestnených 99 nových lavičiek s operadlom, z ktorých 20 bude vybavených USB portom s možnosťou napájania a nabíjania mobilných zariadení. Pribudne aj 29 odpadkových košov a šesť infopanelov. Navrhovaný mobiliár je určený pre exteriérové podmienky so zvýšenou odolnosťou proti poškodeniu a s minimálnymi nárokmi na údržbu. Pre zvýšenie bezpečnosti nebude chýbať kamerový systém mestskej polície. Pribudne tiež verejná zóna s bezplatným WiFi pripojením.

Fontány

V mestskom parku sú navrhnuté aj dve nové fontány, ktoré budú v letných mesiacoch zvlhčovať vzduch a znižovať prašnosť. Môžu slúžiť na osvieženie návštevníkov počas horú-

Vizualizácia: archív MsÚ BB

cich dní, ale aj ako vtáčie napájadlá. V ich blízkosti budú osadené aj pitné fontánky.

Osvetlenie

Komplexná štúdia osvetlenia a iluminácie Mestského parku v Banskej Bystrici nadväzuje na architektonicko-stavebnú koncepciu a jej riešenie. Návrh podporuje vnímanie pôvodnej dispozície, prispieva k zlepšeniu účelu a charakteru parku, a rovnako pocitu bezpečia v ňom. Osvetlenie sekundárnych chodníkov a promenády bude ovládané zvlášť prostredníctvom astronomických spínacích hodín umiestnených v hlavnom rozvážači s vypínaním po 22:00 hod. Tento svetelný koncept má snahu vizuálne sceliť jasne organizovaný priestor s ohľadom na účel jednotlivých zón a celkovú intímnosť prírodného prostredia. Riešenie má pomôcť vytvoriť flexibilnejší a frekventovanejšie využívaný parkový verejný priestor aj vo večerných hodinách.

Vizualizácia: archív MsÚ BB

Nové detské ihrisko

Návrh revitalizácie parku počíta s novovybudovaným detským ihriskom, ktoré sa zo súčasnej polohy pri frekventovanej ceste presunie do časti k športoviskám so strojmi na posilňovanie na opačnej strane parku. Okolo budúceho ihriska pre všetky vekové kategórie bude umiestnené estetické oplatenie za účelom zvýšenia bezpečnosti detí. dmo

Vizualizácia: archív MsÚ BB

Revitalizácia v kocke

- ☒ Vysadíme 64 stromov
- ☒ Ošetríme 150 stromov
- ☒ Pribudne 99 nových lavičiek
- ☒ Osadíme 39 smetných košov
- ☒ Pribudnú 2 nové fontány
- ☒ Zrekonštruujeme všetky chodníky
- ☒ Vybudujeme nové detské ihrisko
- ☒ Nainštalujeme inteligentné osvetlenie
- ☒ Zabezpečíme kamerový systém

Vizualizácia: archív MsÚ BB

Projekty, ktoré prispievajú ku skvalitneniu života obyvateľov vo všetkých mestských častiach

Mesto pripravuje viacero projektov, ktoré sa budú realizovať v Banskej Bystrici počas nasledujúcich troch rokov. Niektoré z nich budú financované aj z úveru v objeme 13 mil. eur, ktorého prijatie schválili banskobystrickí poslanci ešte v uplynulom roku. Zároveň vtedy prijali aj uznesenie, že jednotlivé investičné zámery mesta financované z úverových zdrojov budú podliehať individuálnemu schvaľovaniu. Prvé tohtoročné zasadnutie mestského zastupiteľstva sa uskutočnilo 9. februára 2021. Počas neho poslanci rozhodli o prvom balíku viac ako 20 projektov, na ktorých realizáciu alebo dofinancovanie budú použité úverové zdroje v objeme 8,8 mil. eur. Keďže na veľkú časť z vybraných projektov plánuje mesto využiť európske štrukturálne a investičné fondy, podstatná časť financií z čerpaného úveru sa do mestského rozpočtu vráti a poslúži na splácanie úveru. Okrem toho budeme pokračovať aj v prípravách ďalších projektov, ktoré budú financované z iných zdrojov. Ide napríklad o rekonštrukcie budov, opravy a obnovy ciest či chodníkov alebo vytváranie nových parkovacích miest.

V zozname investícií v rámci čerpania úveru sú napr. projekty rekonštrukcie Hornej, Partizánskej, Javorníckej či Hutnej ulice. Významný objem financií vo výške 1 mil. eur bude investovaný do rekonštrukcie mostov na Mládežníckej ulici, ktoré sú v havarijnom stave. Časť úverových prostriedkov je smerovaná do obstarania projektových dokumentácií či na rekonštrukciu a dobudovanie ďalších ciest a chodníkov. „Som rád, že po dlhých mesiacoch intenzívnej komunikácie s poslancami sa nám podarilo dohodnúť a dnes na mestskom zastupiteľstve schváliť

balík investičných akcií, ktorých realizáciu alebo dofinancovanie budeme kryť z úverových zdrojov. Projekty sa nachádzajú v rôznom štádiu rozpracovanosti a napriek tomu, že žijeme v náročnom období poznačenom koronavírusom, chceme v nich pokračovať. Verím, že nám pretrvávajúca pandémia náš zámer nepokazí. Na veľkú časť projektov plánujeme čerpať eurofondy, preto sa podstatná časť financií z čerpaného úveru do mestského rozpočtu vráti a poslúži na splácanie úveru,“ hovorí primátor Ján Nosko. V rámci eurofondových projektov

samospráva dofinancuje z úverového balíka potrebnú finančnú spoluúčasť, napr. v prípade revitalizácie vnútrobloku na Sitnianskej či mestského parku, rekonštrukcie autobusových zastávok i budovania cyklotrás. Najväčšou investíciou krytou z uvedeného úverového balíka je investícia do výstavby Mestského mládežníckeho štadióna v Radvani. Z celkových výdavkov v objeme 3,5 mil. eur potrebných na výstavbu nového futbalového štadióna sa z úveru použije maximálne 1,26 milióna eur.

Zoznam projektov, na ktorých realizáciu alebo dofinancovanie budú použité úverové zdroje

1. Výstavba chodníka Kostiviarska cesta – projekt sa nachádza v štádiu predprípravných prác – zisťovacích podkladov na prípravu zadania.

2. Rekonštrukcia miestnej komunikácie Horná ulica – bola vypracovaná projektová dokumentácia spolu s vy-

daním stavebného povolenia na rekonštrukciu. V súčasnej dobe je pripravené verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby.

3. Výstavba chodníka Pršíanska terasa – projekt sa nachádza v štádiu predprípravných prác, sumarizácie zisťovacích podkladov na prípravu zadania.

4. Vybudovanie parkoviska Poľná – je schválené územné rozhodnutie a dopracúva sa projektová dokumentácia pre stavebné povolenie v podrobnosti realizačnej dokumentácie. Po jej spracovaní bude vydané stavebné povolenie.

5. Premostenie potoka Bystrica – Jakub – bolo vydané stavebné povolenie a projekt sa nachádza v štádiu príprav

na vyhlásenie verejného obstarávania na zhotoviteľa.

6. Financie na projektové dokumentácie – zamerané budú na rekonštrukcie ciest a chodníkov na území mesta Banská Bystrica.

7. Výstavba Mestského mládežníckeho štadióna v Radvani – projekt je momentálne v realizačnej fáze. O jeho aktuálnom stave sa viac dočítate v téme mesiaca na stranách 4 a 5.

8. Vybudovanie parčíku pri malej železničnej stanici – na základe spracovanej štúdie, ktorá bola prerokovaná s obyvateľmi mesta bol obstaraný zhotoviteľ projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie.

1.

7.

9.

8. Revitalizácia mestského parku – je vypracovaná dokumentácia pre vydanie stavebného povolenia. Ukončené bolo posudzovanie vplyvov na životné prostredie EIA a v súčasnej dobe bola podaná žiadosť na vydanie stavebného povolenia. Viac o revitalizácii nájdete v tomto čísle Radničných novín na stranách 8 a 9.

10. Výstavba cyklotrasy Hušták – Kráľová – cykloľávka ponad rýchlostnú cestu R1 – je spracovaná projektová dokumentácia pre vydanie stavebného povolenia v podrobnosti realizácie dokumentácie. Je predložená žiadosť o stavebné povolenie a bola podaná žiadosť o nenávratný finančný príspevok v rámci vyhlásenej výzvy IROP.

11. Výstavba cyklotrasy Hušták – Námestie Slobody – Senica – projektová dokumentácia – na projektovanú cyklotrasu bolo vydané územné rozhodnutie. V súčasnej dobe pripravujeme verejné obstarávanie na projektovú dokumentáciu pre stavebné povolenie. Zároveň prebiehajú práce na majetkovom vysporiadaní.

12. Výstavba cyklotrasy Hušták – Radvaň – Kráľová – bolo vydané územné rozhodnutie. V súčasnej dobe pripravujeme verejné obstarávanie na projektovú dokumentáciu pre stavebné povolenie. Zároveň prebiehajú práce na majetkovom vysporiadaní.

13. Vybudovanie podchodu pre peších a cyklistov – Hušták – mesto na realizácii projektu intenzívne pracuje. Prebiehajú práce na vypracovaní projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie.

14. Rekonštrukcia mostov na Mládežníckej ulici – projekt je v prípravnej fáze.

15. Rekonštrukcia Partizánskej cesty – bola vypracovaná projektová dokumentácia spolu s vydaním stavebného povolenia na rekonštrukciu miestnej komunikácie. V súčasnej dobe je pripravené verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby.

16. Miniokružná križovatka Tajovského – bola spracovaná projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie, v súčasnej dobe prebieha proces územného rozhodnutia, po schválení bude dopracovaná dokumentácia pre stavebné povolenie a spracovaný rozpočet projektu miniokružnej križovatky. Následne bude zrealizované verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby.

17. Rekonštrukcia miestnej komunikácie Hutná ulica – bola podpísaná zmluva na zhotoviteľa projektovej dokumentácie. V súčasnej dobe prebiehajú práce pre vydanie stavebného povolenia.

18. Rekonštrukcia miestnej komunikácie Javornícka ulica – bola vypracovaná projektová dokumentácia spolu s vydaním stavebného povolenia na rekonštrukciu miestnej komunikácie. V súčasnej dobe je pripravené verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby.

19. Modernizácia cestnej dopravnej signalizácie križovatiek na ceste I/66 v Banskej Bystrici – projekt sa nachádza v prípravnej fáze. Bola podaná žiadosť o NFP, v prípade schválenia eurofondov bude potrebné spracovať projektovú dokumentáciu.

20. Rekonštrukcia autobusových zastávok – projekt je v štádiu verejného obstarávania na zhotoviteľa. Po schválení procesu verejného obstarávania riadiacim orgánom začneme so stavebnými prácami.

21. Revitalizácia vnútrobloku Tulsá – po odsúhlasení procesu verejného obstarávania riadiacim orgánom IROP bude vyhlásené verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavebných prác.

22. Revitalizácia vnútrobloku Tatranská – Sitnianska I. II. etapa – projekt je v štádiu verejného obstarávania na zhotoviteľa stavby, po odsúhlasení procesu VO riadiacim orgánom IROP bude podpísaná zmluva so zhotoviteľom stavby a začnú sa stavebné práce.

23. Reakcia na zmenu klímy mesta Banská Bystrica – medzi aktivity projektu patrí napr. implementácia mitigačných opatrení na Fončorde, ale aj v iných častiach mesta. Pokračovanie v rekonštrukcii verejného osvetlenia.

24. Dopravné prepojenie miestnej komunikácie ulica Na Troskách – je spracovaná projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie. Cieľom tohto projektu je odkloniť dopravu z Huštáku, a tak predĺžiť pešiu zónu z Námestia SNP smerom k ESC.

25. Vytvorenie plánu udržateľnej mobility mesta – v súčasnej dobe sa pripravuje začatie prác na uvedenom projekte.

26. Rekonštrukcia Materskej školy Šalgotarjanska – projekt energetických úspor a rozšírenia kapacít je v príprave pred verejným obstarávaním na zhotoviteľa. Práce budú financované z projektu Nórskeho fondu v rámci výzvy „Reakcia na zmenu klímy v meste Banská Bystrica.“

mar

Kandidatúra bola pre nás skúsenosť

Podklady potrebné na uchádzanie sa o zisk titulu Európske hlavné mesto kultúry pre rok 2026 pripravoval poverený tím niekoľko mesiacov. Projekt mal byť súčasťou celkovej koncepcie a stratégie rozvoja nášho mesta na nasledujúce roky. Jeho koncept s názvom Cultural Mining sme začiatkom februára 2021 odprezentovali aj pred medzinárodnou odbornou komisiou.

Prezentácia v radnici

Foto: archív MŠÚ BB

prispievajú ku kultúrnemu, spoločenskému, sociálnemu, komunitnému i ekonomickému rozvoju mesta. Projekt kandidatúry sa zameriaval najmä na nosné témy, ku ktorých rozvoju mesto Banská Bystrica, Banskobystrický samosprávny kraj a partnerské vzdelávacie inštitúcie strategicky pristupujú. „Spolupráca mesta a kraja bola prepojená cez rovnaké vnímanie európskych a ľudských hodnôt a aktívny prístup k riešeniu hlavných výziev. Verím, že aj napriek tomu, že porota pre postup uprednostnila iné mestá, hlavná myšlienka spolupatričnosti, ktorá v plnej miere zohľadňuje náš rozmanitý región, sa z Banskobystrického kraja nevytratí,“ povedal predseda BBSK Ján Lunter.

Niekoľkomesačná intenzívna príprava prihlášky Banskej Bystrice do projektu EHMK 2026 vyústila do prezentácie, ktorá sa vzhľadom na pretrvávajúcu nepriaznivú situáciu uskutočnila formou videohovoru. Porotcovia, ktorých touto úlohou poverila Európska komisia, sú totiž z desiatich krajín sveta. Našu delegáciu tvoril primátor mesta Ján Nosko a členovia prípravného tímu. Odbornej porote sa prihovorili z priestorov banskobystrickej radnice a počas 90 minút odprezentovali hlavné posolstvo kandidatúry. Pozornosť upriamili aj na krásy srdca stredného Slovenska – mesta pod Urpínom a nechýbala ani potrebná diskusia.

Naša kandidatúra niesla heslo „Kultúrou ku hviezdám“

Tam prostredníctvom konceptu Cultural Mining aj mierila. Hlavná koordinátorka projektu Miroslava Jančová opisuje pojem „Cultural Mining“ ako proces, počas ktorého sa najcennejšie časti kultúry – umenie, prírodné bohatstvo, kultúrne dedičstvo, vzdelávanie a sociálne vzťahy stávajú neoddeliteľnou súčasťou nášho života. Peter Černek, koordinátor programu a rozvojových aktivít EHMK 2026 v kraji k tomu dodáva: „Cultural Mining je naším nástrojom na vytvorenie imaginárnych ciest a prepojení medzi mestom,

krajom, jeho historickým dedičstvom, kultúrnymi, neziskovými a vzdelávacími inštitúciami, a predovšetkým medzi ľuďmi. Je to náš pomyselný proces spájania sa nenásilnou formou s cieľom podporovať a prepájať sa, aby sme mohli vytáčať to najlepšie pre našu budúcnosť.“ Ľubica Gombalová, členka prípravného tímu dodáva: „Kultúra už dávno nie je len o umení. Je o tom, ako sa správame sami k sebe, k ostatným ľuďom a, samozrejme, k prírode. Závisí od toho, ako žijeme a poukazuje na to dobré, ale aj zlé. Kultúra je o nás – ľuďoch, a my tvoríme mesto, kraj, Slovensko, Európu, aj lepší svet.“

Konkurencia bola veľká

V predvýberovej fáze posudzovala odborná porota ôsmich slovenských kandidátov – Banskú Bystricu, Hlohovec, Martin, Nitru, Trenčín, Trnavu, Prešov a Žilinu. V piatok, 5. februára 2021 Ministerstvo kultúry SR prostredníctvom sociálnych sietí oznámilo tri mestá, ktoré postúpili do užšieho výberu. Banská Bystrica medzi nimi, žiaľ, nebola a o zisk titulu Európske hlavné mesto kultúry pre rok 2026 zabojujú Trenčín, Nitra a Žilina. Vízia Banskej Bystrice bola jasná – opätovne premeniť naše mesto na centrum kultúry so zázemím pre všetkých, ktorí spoločne

Cesta za titulom sa končí, no mala význam

Príprava tohto projektu vytvorila pôdu pre dosiahnutie strategického cieľa – stať sa do roku 2033 regionálnym centrom kultúry s kvalitným zázemím a komplexnou infraštruktúrou. Zároveň sa naštartovala komunikácia nielen s partnermi, ale aj s kultúrnymi aktérmi. „Rád by som sa poďakoval celému tímu, ktorý odviezol obrovský kus poctivej práce. Celé naše snaženie nebolo len o získaní titulu, ale predovšetkým o vytvorení koncepcie a vízie, ktoré chceme naplniť. Teší ma, že sa nám podarilo pripraviť stratégiu, o čom vlastne projekt EHMK je. Tiež sa nám podarilo zosieťovať veľké množstvo šikovných ľudí nielen z Banskej Bystrice, ale aj zo širšieho okolia. Príprava konceptu Cultural Mining je veľkým impulzom pre rozvoj a napĺňanie potrieb nášho mesta, ktoré má svoje tradície, a v ktorom sa organizuje viac ako 1 500 kultúrnych a iných spoločenských podujatí za rok. Som hrdý na všetkých, ktorí sa pokúsili za naše mesto zabojuvať. Verím, že tím bude fungovať aj naďalej pri napĺňaní našich cieľov. Patrí vám veľké ďakujem a postupujúcim želim veľa šťastia na ceste za titulom,“ hovorí primátor Ján Nosko.

Tím EHMK

Súťaž

V januárovom čísle Radničných novín ste sa mohli zapojiť do súťaže o zaujímavú publikáciu. Stačilo nám do redakcie napísať, ako sa vám páči nová grafika Radničných novín. Ďakujeme za všetky názory,

ktoré nám prišli. Stále sme v procese tvorby, a preto počas najbližších mesiacov ešte budeme vzhľad prispôbovať. Víťazkou súťaže sa stáva pani Bačíková. Aj v tomto čísle nájdete historickú stranu, na ktorej sa okrem iného dočítate o novej publikácii Sprievodca po pietnych miestach Banskej Bystrice, ktorá vyjde v najbližších dňoch. Práve túto knihu môžete získať, ak nám napíšete, rozhovor

s kým, prípadne na akú tému, by ste si radi prečítali v našich novinách. Vaše odpovede môžete poslať do 5. marca 2021 na adresu: Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica alebo nám napíšte na e-mailovú adresu: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, predmet správy: súťaž.

Talent ukrytý v našom meste

Viacerí ju poznajú pod menom Andrea Kirschová. Aj napriek pandémie sa však minulý rok stihla vydať za úspešného hudobníka a režiséra Roba Bošelu, takže aj jej meno sa zmenilo. Andrea Bošelová vyštudovala operný spev a dirigovanie na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Počas štúdia sa dvakrát zúčastnila na medzinárodnej dirigentskej súťaži, na ktorej získala druhé a prvé miesto. V súčasnosti pracuje s tromi umeleckými telesami a učí na viacerých školách. Spevácke zbory, ktoré diriguje, sú úspešné na celoštátnych súťažiach a zborových festivaloch, z ktorých si priniesli zlaté, strieborné a bronzové pásma a mnoho iných cien.

Foto: archív A. Bošelová

Prečo robíš to, čo robíš, a aké boli tvoje začiatky?

Hudbe sa venujem od malička. Začalo sa to rovnako, ako u väčšiny detí – rodičia ma prihlásili do základnej umeleckej školy na klavír a spev. Rokmi však môj záujem rástol a všetky moje aktivity smerovali k umeniu – k založeniu speváckeho zboru v rodnej dedine, komponovaniu prvých skladieb, koncertnej činnosti. Po bilingválnom gymnáziu som teda začala so štúdiom spevu, ku ktorému som neskôr pridala zborové dirigovanie. Tomu sa venujem dodnes a som ten šťastný človek, ktorého hobby je zároveň aj povolaním.

Čo pokladáš za svoj najväčší úspech?

Každé obdobie môjho života bolo niečím špecifické a dopredu ma hnali práve malé úspechy a pokroky. Prvý úspech bol, keď ma prijali na vysokú umeleckú školu bez konzervatória. Od toho momentu som sa venovala aj učeniu spevu. Za úspech pokladám aj vznik Detského speváckeho zboru Felix, s ktorým dnes koncertujem po celom Slovensku, začiatok krásnej spolupráce s banskobystričským komorným speváckym zborom Ars Vocalis, doštudovanie vysokej školy aj s neja-

kými úspešnými diplomami zo súťaží, prácu v Štátnej opere, veľké množstvo koncertov, premiér, zážitkov... Nedávno sme v Bystrici založili spevácke kvarteto Elegance, obdobie pred pandemiou som žila práve tým. Nevieť, či sa dá vybrať jeden najväčší a najúspešnejší moment. Každý získaný diplom, ocenenie, uznanie či úspešný projekt je len ďalším krokom vpred.

Ako vnímaš naše mesto a kultúrny život v ňom?

V Banskej Bystrici som sa narodila, vyštudovala, teraz bývam neďaleko a vždy sa sem rada vraciam. Jej krásu a atmosféru netreba vôbec opisovať, na Slovensku jej konkuruje málokteré mesto. Často cestujem za kultúrou aj inde, no treba povedať, že kultúrny život je tu bohatý, máme štátnu operu, divadlá, umelecké školy či jednotlivcov a združenia, ktoré prinášajú ľuďom v meste krásne kultúrne zážitky. Teší ma, že aj umelecké kolektívy pod mojím dirigentským vedením sú častými hosťami podujatí v meste. Vždy by sa, samozrejme, dalo robiť viac, no mali by sme byť vďační za to, čo máme. A najmä, podporovať podujatia svojou účasťou či uznaním pre organizáto-

rov. V Bystrici koncertujú aj špičkoví umelci svetovej úrovne, je smutné, že záujem publika často nie je adekvátny kvalite účinkujúcich.

Pre umelca vystúpenia neznamenajú len prácu, ale aj potešenie. Ako si tento pocit nahrádzaš počas pandémie?

Posledný rok bol veľmi zvláštny. Najskôr prišiel strach z vírusu, následne hnev zo zrušených koncertov, zatvorené školy, zrazu mal človek viac času než obvykle, no zviazané ruky. Napriek všetkému sme aspoň v rámci možností neprestali tvoriť, skúšali sme na diaľku, vyrábali karanténne videá. Skrátka, robíme všetko preto, aby sme nestagnovali, udržali sa v kondícii, prinášali ľuďom pekné veci aj v online priestore, no najmä, nestrácali radosť z toho, čo robíme. Kultúra má v životoch umelcov aj divákov svoje významné miesto, na to nemôžeme zabudnúť, hoci má teraz stopku. Úprimne však poviem, že som nikdy nemala toľko času na rodinu, varenie, prechádzky, knihy, stihli sme svadbu aj zariadiť byt. Takže pocit potešenia nechýba, len sa presunul do iných oblastí.

zs

Čo sa skrýva pod názvom Uši k duši?

Je to telefonická linka pre všetkých ľudí, ktorí sa dlhodobým trvaním pandémie cítia byť osamelí. Nadväzuje na

úspešnú pilotnú verziu, ktorá bola zrealizovaná počas prvej vlny pandémie. Do programu sa vtedy zapojilo viacero seniorov či rodičov, ktorí potrebovali povzbudiť, ľudia zdravotne znevýhodnení, ktorí ostali bez sociálneho kontaktu, ale aj osamelí mladí ľudia. Na druhej strane linky boli dobrovoľníci z radov študentov. „Vnímame, že dlhodobé pretrvávajúce pôsobenie pandémie koronavírusu začína mať negatívne dôsledky u rôznorodej skupiny obyvateľstva. Nová skúsenosť, ktorá nás zastihla nepripravených, trvá už takmer rok a mnohým chýba akýkoľvek sociálny kontakt či pestrosť vzťahov. Chaos naokolo vytvára stres, ktorý trvá už príliš dlho a izolácia prináša negatívne naladenie,“ vysvetľuje koordinátorka programu Veronika

Kosková. Môžete sa porozprávať o tom, čo vás ťaží či teší. Nejde o odborné poradenstvo ani o informačnú linku o koronavíruse, ale o krátke pravidelné telefonáty, ktoré majú osamelých ľudí povzbudiť. Tiež im dávajú priestor porozprávať sa o bežných radoostiach a starostiach. „Centrum dobrovoľníctva, n. o. a Katedra sociálnej práce PF UMB spoločne vypracovali metodiku. Dobrovoľníkmi na linke budú tentokrát študenti odboru sociálnej práce, ktorí si zároveň takto budú môcť uskutočniť prax, ktorú pre súčasné opatrenia nemôžu vykonávať v zariadeniach. Samozrejme, všetci študenti prejdú vstupným školením a počas pôsobenia v programe budú mať k dispozícii svojich tútorov a možnosť pravidelnej supervízie,“ dodáva Alžbeta Brozmanová Gregorová, ktorá zastrešuje nový program na PF UMB a školí dobrovoľníkov na túto činnosť. Linka funguje tak, že sa osamelý človek (alebo jeho príbuzný) skontaktuje s Centrom dobrovoľníctva. Po prvom

rozhovore sa ujasnia očakávania a predstaví sa celý systém fungovania linky. Následne sa v krátkej dobe ozve osamelému človeku dobrovoľník alebo dobrovoľníčka, akási spriaznená duša. Počas trvania programu si volajú pravidelne raz do týždňa cca 20 – 30 minút. Je zabezpečené, že vždy volá ten istý dobrovoľník či dobrovoľníčka tomu istému klientovi. Zotrvanie v programe je dobrovoľné a je možné ho kedykoľvek ukončiť. Pre klientov je bezplatné. „Spočiatku som neverila, že to bude také príjemné. Dobré mi to padlo s niekým sa porozprávať. Splnilo to moje očakávania nad mieru. Odporučila by som to všetkým, hlavne starším, ktorí sa boja, neveria a sú uzavretí. Určite to treba skúsiť a nebáť sa,“ vyznáva sa klientka programu. Ak poznáte vo svojom okolí osamelých ľudí alebo potrebujete spriaznenú dušu, neváhajte nás kontaktovať (0908411917, info@centrumdobrovolnictva.sk).

Centrum dobrovoľníctva, n. o.

Kde sú pochovaní naši predkovia?

Vychádza nová mestská publikácia

Pre budúce generácie má veľký význam zachovávať spomienky na mestské osobnosti, počiny či významné miesta. Dôležité je poznať odkaz minulosti, aby sme sa vedeli poučiť, využiť príklad, vnímať genius loci, a tiež aby sme mesto vedeli vhodne rozvíjať.

V minulosti boli pohrebiská okolo každého starobylého kostola. Mešťanov od 13. storočia pochovávali na cintoríne okolo Kostola nanebovzatia Panny Márie, zvaného aj farský či nemecký kostol, a Kostola sv. Kríža, ktorý je nazývaný aj slovenský kostol. Pozostatky zo starých hrobov sa postupne ukladali do Kärnera sv. Michala medzi nemeckým kostolom a starou radnicou – Pretóriom (dnes Stredoslovenská galéria). Cintorín pri kostoloch zrušili v 16. storočí.

Pod starými kostolmi boli krypty

Na Námestí Štefana Moysesu pod farským kostolom – Kostolom nanebovzatia Panny Márie, v kryptách odpočívajú významní cirkevní a svetskí hodnostári, mešťania i mecenáši. V slovenskom kostole, v Kostole sv. Kríža, bola pravdepodobne menšia krypta. Pod Katedrálou sv. Františka Xaverského na Námestí SNP, teda pod Kapitúlskym kostolom, sú tiež pochovaní cirkevní hodnostári. Cintoríny však boli aj na ďalších miestach. Tam, kde z Hornej ulice dnes vychádza Skuteckého ulica, stál od začiatku 16. storočia Kostol Sv. Duha. Okolo neho bol cintorín, na ktorom pochovávali mešťanov, za mestskými hradbami zas baníkov a vidiečanov. Naposledy ešte po veľkej morovej epidémii v 18. storočí. Po zániku cintorína okolo Kostola nanebovzatia Panny Márie vysvätili v roku 1818 nový cintorín pod severnými mestskými hradbami. Cintorín Evanjelickej cirkvi augburského vyznania vznikol za stavbou Evanjelického kostola v Lazovej ulici na prelome 17. a 18. storočia.

Hrobka pod Katedrálou F. Xaverského

Dnes máme v centre tri mestské cintoríny

Rímskokatolícky na Námestí Štefana Moysesu, Evanjelický cintorín v Lazovej ulici a Židovský cintorín na Rudlovskej ceste. V šesťdesiatych rokoch dvadsiateho storočia boli k Banskobystrici pričlenené okolité, dovtedy

Historická pohľadnica

samostatné obce. Niektoré sa v deväťdesiatych rokoch oddelili, súčasťou mesta však doteraz zostali obce Iliaš, Jakub, Kostiviar-ska, Kráľová, Kremnička, Majer, Podlavice, Radvaň, Rakytovce, Rudlová, Sásová, Senica, Skubín, Šalková, Uľanka. Každá bývalá obec má cintorín. Radvaň, ako starobylé kráľovské mestečko, mala až tri. Na Okružnej ulici, v časti mesta Fončorda, sa nachádzajú dnes už nefunkčné cintoríny – evanjelický a židovský. Stále funkčný rímskokatolícky cintorín je pri Kostole narodenia Panny Márie na Hôrke. Centrálny cintorín mesta a Urnový háj sú umiestnené v katastrálnom území Kremnička pri mestskom krematóriu. V tejto lokalite je pripravené rozširovanie plôch na centrálne mestské pohrebisko. Cintoríny v ostatných častiach mesta majú postupne zmeniť svoju funkciu na plochy zelene. Obyvatelia však naďalej majú záujem o pohrebiská aj v jednotlivých častiach mesta.

Ďalšie pietne miesta

Na území mesta sa nachádzajú aj vojenské cintoríny, pomníky či pamätníky. Ide napríklad o Vojnový cintorín z prvej svetovej vojny v Majeri, pamätník vojnového cintorína na Magazíne (Tajovského ulica) či Pamätník obetiam fašizmu v Kremničke. Takmer každá bývalá obec pričlenená k mestu má pamätníky padlých v prvej svetovej vojne. Hroby týchto hrdinov, ktorí položili svoj život počas dvoch najväčších vojnových konfliktov sú na cintorínoch v centre mesta.

Celoslovenský i medzinárodný význam

Z banskobystrických cintorínov sú najvýznamnejšie Rímskokatolícky cintorín na Námestí Štefana Moysesu, Evanjelický cintorín v Lazovej ulici a Židovský cintorín na Rudlovskej ceste. Nová publikácia Sprievodca po pietnych miestach Banskej Bystrice svojim obsahom svedčí o hodnotách, ktoré sú významné v kontexte celej krajiny i mimo nej. Pamiatky, umelecké diela, pomníky a pamätníky znamenitých osobností si však vyžadujú pozornosť, ochranu a starostlivosť, a to nielen zo strany mesta, ale aj štátu.

Kde sa dočítate viac?

V roku 1992 vydalo mesto Banská Bystrica v spolupráci s Literárnym a hudobným múzeom publikáciu s názvom Sprievodca banskobystrickými cintorínmi. Spracovala ju Katarína Červenáková ako stručnú informáciu o dejateľoch celonárodného významu a o osobnostiach regionálneho, mestského a miestneho spoločenského života, ktoré sú pochované na banskobystrických cintorínoch: Rímskokatolíckom cintoríne na Námestí Štefana Moysesu, evanjelických cintorínoch na Lazovej ulici a v Radvani – Kráľovej a na Židovskom cintoríne na Rudlovskej ceste. V roku 2012 bol vydaný Sprievodca po banskobystrických cintorínoch, ktorý zostavila Jana Borguľová s kolektívom. Publikácia doplnila ďalšie osobnosti pochované na spomínaných cintorínoch, tiež na centrálnom cintoríne a v Urnovom háji v Kremničke. Boli pripomenuté vojnové hroby, a tiež hroby z prvej a druhej svetovej vojny.

Urnový háj v Kremničke

Sprievodca po pietnych miestach Banskej Bystrice

V týchto dňoch mesto vydáva Sprievodcu po pietnych miestach Banskej Bystrice, v ktorom tvorcovia informujú o cintorínoch na území mesta, o kryptách pod mestskými kostolmi aj o vojnových hroboch, významných osobnostiach a miestach plných spomienok. Všetkým, ktorí sa na tvorbe tejto publikácie podieľali patrí veľká vďaka. Mesto Banská Bystrica ju distribuuje do svojich základných škôl a niekoľko kusov bude k dispozícii aj v mestských informačných centrách (v radnici a v TIC). Ak vás publikácia zaujala, získať ju môžete aj od nás. Stačí, ak sa zapojíte do našej súťaže, ktorá je zverejnená na strane 12.

M. Lichý

Hľadáme domov

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá mesta Banská Bystrica so sídlom vo Zvolene predstavuje:

Meno: Capitan

Vek: 5/2018

Pohlavie: pes

Váha: 35 kg

Výška: 65 cm

Povaha: Capitan je ďalší psík, ktorý do Karanténnej stanice prišiel z osady ako nepotrebný a už veľké psíča. Capitan už nebol šteniatko, s ktorým sa dá hrať, a tak stratil na atraktivite. Je to však úžasný pes plný radosti a života. Spoznal lásku, pohladenie a pozornosť. Zo začiatku je bláznivejší, nakoľko sa nevie nabažiť pozornosti človeka, no potom sa z neho stane dobrý parták. Je to väčší psík s krásnou stavbou tela a dušou dieťaťa. Miluje behanie a šantenie. Na svoju rodinu sa naviaže a bude ju milovať. *Ak chcete vidieť viac psíkov či pomôcť, môžete sa informovať na telefónnych číslach: 0918505254, 0915699756 alebo v Karanténnej stanici so sídlom na adrese Unionka 17, 96001 Zvolen. Pomôcť môžete aj s dočasnou opaterou o psíky. Presné informácie o formách vitanej pomoci nájdete aj na webovej stránke www.kszv.sk.*

Uzávierka marcového čísla

Termín: 5. marec 2021 do 12:00 hod. Na podklady čakáme do uzávierky. Po tomto termíne už nie je možné články dopĺňať, a preto budeme radi, ak nás kontaktujete v predstihu. Kontaktná osoba: Mgr. Dominika Mojžišová, e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, 048/43 30 107.

Verejné vyhlášky (VV) Stavebného úradu

OVZ-DS 5046/5040/2021/BAI

VV: Oznámenie o pokračovaní stavebného konania s upustením od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania; Stavebník: Betreut, a. s., Zámocká 32, 811 01 BA; Stavba: „SO 03 Drevený prístrešok I.“ a „Garáž“, na pozemku parc. č. KN – C 313 v k. ú. Uľanka v BB.

Vyvesené: 26. 01. 2021

OVZ-SÚ 3370/991/2021/KRK

VV: Oznámenie o začatí konania a nariadení odstránenia stavby a upustenia od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania; Stavebník: BYTY SEVERNÁ, s. r. o., Medený Hámor 7, BB.

Stavba: „Rezidencia Severná“, ktorá sa navrhuje umiestniť na parcelách číslo KN – C č. 2063/39, 2063/4, 2063/5, 2063/7, 5431, 2063/44 v k. ú. BB, na ulici Severná.

Vyvesené: 28. 12. 2020

OVZ-SU 1974/1805/2021/MM

VV: Územné rozhodnutie

Stavebník: Slovak Telekom, a. s., so sídlom Bajkalská 28, BA.

Stavba: „INS FTTH BB Kuzmányho – J. Čikera – Národná.“

Vyvesené: 25. 01. 2021

OVZ-SU 3627/1399/2021/DU

VV: Rozhodnutie

Stavebník: Ing. M. Zolcer a Ing. V. Chlumecká obaja bytom Tulsá 43, BB.

Stavba: „Rekonštrukcia bytu č. 6, Podháj 31“, v objekte súpis. č. 5206 v k. ú. Radvaň.

Vyvesené: 25. 01. 2021

OVZ-SU 3346/3591/2021/HOM

VV: Rozhodnutie

Stavebník: JUDr. P. Bacík a manželka JUDr. A. Baciková, Viestova 19, BB; Stavba: „Rodinný dom – novostavba“, postavená na parcele KN – C č. 2394/384 v k. ú. BB.

Vyvesené: 21. 01. 2021

OVZ-SU 3034/3500/2021/MM

VV: Oznámenie o začatí stavebného konania a o upustení od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania; Stavebník: SRAV-BYT, s. r. o., so sídlom Nám. L. Štúra 13, BB; Stavba: „Obnova bytového domu Martina Rázusa 23 – 27, BB“, súpis. č. 1397 na pozemku par. č. KN – C 1632 v k. ú. BB.

Vyvesené: 20. 01. 2021

Všetky aktuálne verejné vyhlášky stavebného úradu nájdete na stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Samospráva – Úradná tabuľa, pričom v kategórii dokumentu je potrebné zvoliť Stavebný úrad.

V Banskej Bystrici, 01. 02. 2021

Komunitné centrá

Vzhľadom na aktuálnu pandemickú situáciu spojenú s ochorením COVID-19 a následnými nariadeniami vlády je činnosť Komunitného centra Fončorda naďalej pozastavená. Ako sme avizovali v predchádzajúcom mesiaci, Komunitné centrum Fončorda sa prispôbilo aktuálnym možnostiam a prešlo na online režim, čo znamená, že spustilo online vysielanie, ktoré je dostupné na oficiálnej FB stránke KC Fončorda – Mesto. Touto cestou vás srdečne pozývame naďalej sledovať nás na sociálnych sieťach, kde zverejňujeme program na daný týždeň. V prípade akýchkoľvek otázok, pripomienok či podnetov nás môžete kontaktovať prostredníctvom nášho komunitného e-mailu: kcfoncorda@gmail.com. Komunitné centrum Sásová zostáva aj naďalej pre verejnosť zatvorené, avšak prostredníctvom FB tiež pokračuje v online vysielaní. Môžete sa tešiť na nápady zo zdravej kuchyne, ktoré potešia nielen vaše chuťové bunky, ale podporia aj zdravie vášho tela. Chýbať nebude ani čítanie rozprávok. Aktuálne si rozpovieme rozprávku na pokračovanie Čierny krásavec a budeme čítať aj pre dospelých. Okrem toho si ukážeme kreatívne nápady a rozhybeme naše telá tanečnými lekciami. Pre viac informácií sledujte našu FB stránku – Komunitné centrum Sásová alebo nám napíšte. Budeme sa tešiť na vaše pripomienky, nápady či prípadné príspevky do online programu.

*Komunitné centrum Sásová
Komunitné centrum Fončorda*

Pozývame vás

Ak sa zaujímate o Participatívny rozpočet mesta Banská Bystrica, neprehliadnite stretnutia, ktoré sa ho týkajú. Prvé tohtoročné diskusné fórum k tejto téme je predbežne naplánované na 24. marec 2021 od 17:00 hod. Vzhľadom na aktuálnu pandemickú situáciu vás o mieste a forme konania podujatia budeme informovať dodatočne. Sledujte preto stránku mesta www.banskabystrica.sk a naše sociálne siete.

*A. Dolinská, externá koordinátorka
participácie pre mesto Banská Bystrica*

SPOEACH, o. z. oznamuje, že vzhľadom na pandemickú situáciu sú stretnutia podpornej skupiny príbuzných a opatrovateľov ľudí s Alzheimerovou chorobou až do odvolania zrušené. V prípade potreby poradenstva nás môžete kontaktovať prostredníctvom e-mailovej adresy: spolach.oz@gmail.com alebo na tel. čísle 0948 211 372.

L. Golianová, SPOEACH, o. z.

ZOZNAM MOBILNÝCH ODBERNÝCH MIEST V BANSKEJ BYSTRICI

BEZPLATNÉ ANTIGÉNOVÉ TESTOVANIE
NA OCHORENIE COVID-19

Aqualand Banská Bystrica spol. s r. o.

Švermova 4472, Banská Bystrica

Utorok - piatok: 12:00 – 16:00 hod. a 17:00 – 21:00 hod.

Sobota – nedeľa: 8:00 hod. – 12:00 hod. a 13:00 hod. – 17:00 hod.

Dixon Resort

Švermova 4493/32, Banská Bystrica

Pondelok – štvrtok: 8:00 hod. – 12:00 hod. a 13:00 hod. – 17:00 hod.

Sobota – nedeľa: 12:00 hod. – 16:00 hod. a 17:00 hod. – 21:00 hod.

Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica

Nám. L. Svobodu 4

Pondelok – piatok: 11:00 hod. – 15:00 hod.

Záchranná zdravotná služba SR, a. s.

Partizánska cesta 4409/118, Banská Bystrica

Pondelok – sobota: 8:00 hod. – 12:00 hod., 12:30 hod. – 16:30 hod.

RÚVZ, Banská Bystrica

Cesta k nemocnici 1, Banská Bystrica

Pondelok – streda – piatok: 12:00 hod. – 15:00 hod.

Nemocenská BB, s. r. o.

Partizánska cesta 1087/67

Pondelok – sobota: 8:00 hod. – 16:00 hod.

Parkovisko Mičinská cesta 4160

Banská Bystrica

Pondelok – piatok: 8:00 hod. – 11:00 hod. a 11:30 hod. – 16:00 hod.

Health consulting, s. r. o.

Skuteckého 133/30, Banská Bystrica

Pondelok – piatok: 8:00 hod. – 16:00 hod.

Health Solutions, s. r. o.

Zvolenská cesta 2407/32, Banská Bystrica

Pondelok – nedeľa: 8:00 hod. – 16:00 hod.

Medical Park, s. r. o.

Bernoláková 14/A, Banská Bystrica

objednávkový systém cez www.medicalpark.sk

Pondelok – nedeľa: 8:00 hod. – 16:30 hod.

Miradodent, s. r. o.

Námestie SNP 2, Banská Bystrica

Pondelok – piatok: 8:00 hod. – 18:30 hod.

Sobota – nedeľa: 9:30 hod. – 17:30 hod.

SANITSTOM, s. r. o.

Spojová 25, Banská Bystrica

Pondelok – sobota: 8:00 hod. – 16:00 hod.

SOANRE, s. r. o.

Rudohorská 14992/1A, Banská Bystrica

Pondelok – nedeľa: 8:00 hod. – 16:00 hod.

STEFFI, s. r. o.

Sládkovičova 36, Banská Bystrica

Pondelok – sobota: 8:00 hod. – 16:00 hod.

Stredná zdravotnícka škola Banská Bystrica

Tajovského 24, Banská Bystrica

Pondelok - piatok: 12:30 hod. - 16:30 hod., 17:00 hod. - 21:00 hod.

Sobota - zatvorené

Nedeľa: 12:30 hod. - 16:30 hod., 17:00 hod. - 21:00 hod.

Váš lekár, s. r. o.

Tíbor Andrašovana 46, Banská Bystrica

Utorok – nedeľa: 12:00 hod. – 20:00 hod.

LMP - BB, s. r. o.

Areál UMB, Tajovského 40, Banská Bystrica

Utorok – nedeľa: 8:30 hod. – 17:00 hod.

**V PRÍPADE, ŽE SA NIEKTORÉ ODBERNÉ MIESTO V SYSTÉME EŠTE NENACHÁDZA,
ZÁJEMCOVIA HO MÔŽU ZATIAH NAVŠTÍVIŤ BEZ POVINNOSTI OBJEDNAŤ SA**

Zoznam odberných miest na antigénové testovanie s objednávaním na COVID-19,
aktuálna voľná kapacita na daný deň. Aktualizované každých pár minút.

covid.freevision.sk

